

ATZINUMS PAR
IZMAIŅU NOVĒRTĒŠANU AKREDITĒTĀ STUDIJU VIRZIENĀ

Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitātes aģentūra
Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitātes
Malnavas koledža

Studiju virziens: “Lauksaimniecība, mežsaimniecība, zivsaimniecība un pārtikas higiēna”

Studiju programma: “Uzņēmējdarbība lauksaimniecībā”

Izglītības klasifikācijas kods: 41621

Informācija par ekspertu

Vārds	Andrejs	Uzvārds	Vītolis
Darbavieta	Stādu audzētāju biedrība	Amats	Valdes priekšsēdētājs
Darbavieta	SIA Zemgales Dārzi	Amats	Valdes loceklis
Grāds/ profesionālā kvalifikācija		Otrā līmeņa profesionālā augstākā izglītība	
Apliecinu, ka, vērtējot studiju programmu, man NAV interešu konflikta			<i>Apliecinu, ka man nav interesu konflikta</i>

Novērtēšanas vizītes datums: 08.08.2023

Atzinums sniegts, pamatojoties uz vizītes laikā gūtajām atziņām un veiktajiem novērojumiem, un šādiem avotiem:

1. Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitātes aģentūras Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitātes Malnavas koledžas (Turpmāk tekstā - Malnavas koledža) 28.04.2023. Nr.1.11/37 iesniegumu par studiju virziena “Lauksaimniecība, mežsaimniecība, zivsaimniecība un pārtikas higiēna” studiju programmas “Uzņēmējdarbība lauksaimniecībā” izmaiņu novērtēšanu un tam pievienotajiem dokumentiem;
2. Malnavas koledžas iesniegto papildinformāciju. Vēstule Nr.2023/4.1-13, kas balstīta uz Akadēmiskās informācijas centra 05.07.2023 izsūtīto vēstuli par papildinformācijas pieprasīšanu;
3. Eksperta pieprasīto un saņemto papildinformāciju, balstoties uz Akadēmiskās informācijas centra 11.08.2023. izsūtīto vēstuli Nr.1.11/74 par iegādāto mācību literatūru un pieejām mācību nolūkos izmantojamām datubāzēm;
4. Novērtēšanas vizītes laikā 2023. gada 08. augustā iegūto informāciju intervijās ar Malnavas koledžas pārstāvjiem;
5. 2018. gada 11. decembra Ministru kabineta noteikumiem Nr. 793 “Studiju virzienu atvēršanas un akreditācijas noteikumi”;
6. 2023. gada 13. jūnija Ministru kabineta noteikumiem Nr.305 “Noteikumi par valsts profesionālās augstākās izglītības standartu”

7. Iekšējiem noteikumiem “Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitātes Malnavas koledžas kvalifikācijas darba izstrādes un aizstāvēšanas kārtība”, apstiprināti 27.10.2022. (Papildinformācija. 7. pielikums)
8. Augstskolu likumu.

1. Informācija par augstskolas plānotajām izmaiņām

Augstskola: Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitātes aģentūra Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitātes Malnavas koledža

Studiju virziens: “Lauksaimniecība, mežsaimniecība, zivsaimniecība un pārtikas higiēna”, akreditēts uz 2 gadiem līdz 17.11.2024

Studiju virzienā tiek īstenotas vairākas studiju programmas, tajā skaitā: Studiju programma: “Uzņēmējdarbība lauksaimniecībā” (kods: 41621), (turpmāk tekstā – studiju programma). Tā ir īsā cikla profesionālās augstākās izglītības studiju programma, kas tiek īstenota pilna laika klātienē - 2 gadi, nepilna laika neklātienē - 2 gadi, ar iepriekš iegūtu vidējo izglītību, 80 kredītpunktu apjomā, studiju nobeigumā saņemot diplomu par īsā cikla profesionālo augstāko izglītību.

Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitātes aģentūras Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitātes Malnavas koledžas 28.04.2023. Nr.1.11/37 iesniegumā par studiju virziena “Lauksaimniecība, mežsaimniecība, zivsaimniecība un pārtikas higiēna” studiju programmas “Uzņēmējdarbība lauksaimniecībā” izmaiņu novērtēšanu norādīta informācija **par izmaiņām profesiju standartā, kas ir pamatā studiju programmas izmaiņām.**

Kā norādīts sākotnējā pamatojumā (Sākotnējais iesniegums, 1. pielikums):

“Studiju virziena “Lauksaimniecība, mežsaimniecība, zivsaimniecība un pārtikas higiēna” īsā cikla profesionālās augstākās izglītības studiju programma “Uzņēmējdarbība lauksaimniecībā” izstrādāta un īstenota, pamatojoties uz profesijas standartu PS 0183 profesijai “Uzņēmējdarbības speciālists lauksaimniecībā”, kas apstiprināts ar Izglītības un Zinātnes ministrijas 2003. gada 3.jūnija rīkojumu Nr. 262.

Ir izstrādāts jauns Profesijas standarts PS 241 (PROFESIJAS STANDARTS “LAUKSAIMNIECĪBA” LAUKSAIMNIECĪBAS SPECIĀLISTA PROFESIONĀLĀS KVALIFIKĀCIJAS PRASĪBAS), kas pieņemts Pārtikas rūpniecības un lauksaimniecības nozaru ekspertu padomē 2022. gada 23.novembrī un saskaņots Profesionālās izglītības un nodarbinātības trīspusējās sadarbības apakšpadomes 2023.gada 8. februāra sēdē. Profesijas standarts nosaka lauksaimniecības speciālista profesionālās kvalifikācijas prasības. Īsā cikla profesionālās augstākās izglītības studiju programma “Uzņēmējdarbība lauksaimniecībā” aktualizēta, pamatojoties uz 2023.gada 8. februāra Profesijas standartu Lauksaimniecība PS 241. Rediģēts un aktualizēts saturs vairākos studijuursos, aktualizēti arī studiju kursu nosaukumi.”

Iesnieguma tekstam pievienota tabula ar komentāriem par veiktajām izmaiņām studiju programmā (Sākotnējais iesniegums. 1. pielikums). Pēc papildinformācijas pieprasīšanas

pamatojuma teksts nav mainīts, tomēr ir precizēta komentāru tabula (Papildinformācija. 8. pielikums).

2. Vizītes gaitas un tikšanās ar augstskolas pārstāvjiem pārskats

Novērtēšanas klātienēs vizītes laikā notika tikšanās ar Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitātes aģentūra Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitātes Malnavas koledžas studiju programmas direktori, direktores vietnieci, mācībspēkiem, darba devējiem, ieinteresēto organizāciju pārstāvjiem, studējošiem, un absolventiem.

Studiju programmas direktore un tās vietniece intervijas laikā sniedza skaidrojumu par izmaiņu nepieciešamību un ieskatu plānotajās izmaiņās. Ņemot vērā profesiju standarta (PS 0183, Uzņēmējdarbības speciālists) aktualizāciju un ievērojamās izmaiņas, kas tika ieviestas jaunajā (PS 241, Lauksaimniecības speciālists, apstiprināts NEP 08.02.2023), daudz jautājumu tika veltīts galvenajām atšķirībām, lielākajām izmaiņām studiju plānā, esošo studiju kursu saturā un atbilstībai jaunajam profesiju standartam (Papildinformācija. 1. pielikums. PS 241 un Sākotnējais iesniegums. 3. pielikums). Tiek uzsvērts, ka studiju programma līdz šim, balstoties uz iepriekšējo standartu (PS 0183), strādāja ar precīzi zināmiem studiju kursiem, bet līdz ar jaunā standarta (PS 241) ieviešanu, pilnīgi viss studiju kursu saturs bija jāpārskata par pamatu ņemot iegūstamās kompetences.

Kā vienu no trūkumiem profesiju standartā (PS 241) un attiecīgi iemeslu potenciālām grūtībām tālākā studiju procesā, studiju programmas direktore norāda tā plašumu un daudzās aptvertās jomas. Tas var radīt grūtības koledžai 2 gadu īsā cikla programmā paspēt iemācīt studējošiem to, ko prasa standarts.

Eksperts intervijā ar studiju programmas direktori guva ieskatu arī izmaiņu izstrādes kārtībā, guva informāciju gan par koledžas mācībspēku organizācijas struktūru, gan tieši kā studiju virzienu padomes locekļi veica un apstiprināja izmaiņas. Studiju direktorei tika uzdoti daudz jautājumi par profesiju standartu daļām, kas nav bijušas iekļautas sākotnējā standartā, konkrētāk par profesijas standartu Lauksaimniecība PS 241 daļām:

- 3.1. Organizēt augkopības un dārzkopības produkcijas ražošanu
- 3.3. Piedalīties lauksaimniecības uzņēmuma darbības virziena noteikšanā:

Skaidrojumos uz dotajiem jautājumiem un uzsvērtiem intervijas laikā eksperts uzzināja, ka iepriekšējā standartā (Uzņēmējdarbības speciālists PS 0183) uzsvars tika likts uz augkopības un lopkopības ražošanas procesu organizēšanu, savukārt jaunajā, atjaunotajā standartā (Lauksaimniecības PS 241) kaut dažādas kompetences ir tikušas sašaurinātas, vai noņemtas pilnībā, bet speciālista kopējā kompetence paplašināta un iekļauta arī dārzkopības produkcijas ražošanas organizēšana. Savukārt “Piedalīties lauksaimniecības uzņēmuma darbības virziena noteikšanā” pārfrāzējot citiem vārdiem, vai īsāk pasakot, nozīmē konsultēšanu, kas ir caurviju kompetence, un caurskatot iesūtīto informāciju pirms novērtēšanas vizītes ekspertam neizdevās gūt pārliecību par to, vai šī kompetence un augstāk pieminētā dārzkopības daļa ir iekļauta atjaunotajā programmā pilnvērtīgi.

Diskusijās ar mācībspēkiem, eksperts guva ieskatu galvenajās izmaiņu skartajās jomās. Mācībspēku kopējais viedoklis, ka jaunais studiju plāns un studiju kursa sadalījums padarīs apmācību praktiskāku un loģiskāku, atbilstošāku mūsdienām. Daži izmaiņu piemēri: Lauksaimniecības mehanizācijā zināšanu dziļums tiek samazināts, uzsvars tiek likts nevis prasmei strādāt ar iekārtām un agregātiem, bet zināt par tiem. Tradicionālo laukkopības daļu - lopkopību un augkopību izmaiņas skārušas vismazāk. Tomēr lopkopībā vairs netiek veikts dalījums pa nozarēm, piemēram aitas, to audzēšana, liellopi, to audzēšana, bet nu jau tiek runāts par labturību kopumā, ēdināšanu. Arī augkopībā augsne tiek uztverta un arī mācīta caur tās praktiskās izmantošanas prizmu, - augi, kādam mērķim tiek audzēti. Dārzkopības jomas Augļkopība, Dārzenkopība un Bioloģiskā augkopība un lopkopība izdalīti izvēlesursos. Stādu audzēšana un puķkopība nav iekļauta programmā. Prakses ir 3, nevis 2 kā iepriekš. Tiek izteiktas bažas par studentiem, kuri atnāks studēt ar pamatzināšanām, jo tas kurš nāks no profesionālās lauksaimniecības skolas būs stipri gatavāks par to, kurš nāks no vidusskolas. Attiecīgi vidusskolēns, kurš ir vājāks, var arī nespēt pietiekami dziļi un kvalitatīvi apgūt specifiskākas lauksaimniecības jomas. Eksperts papildus iztaujāja mācībspēkus lielākajām izmaiņām jaunajā Lauksaimniecības PS 241 standartā, mēģinot gūt informāciju, ieskatu tajā, cik lielā mērā studiju programmas izstrādes laikā Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitātes aģentūra Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitātes Malnavas koledža ir ņēmusi vērā šīs izmaiņas, cik labi tās ir sapratusi.

Darba devēji un ieinteresēto organizāciju pārstāvji, tādi kā Lauku atbalsta dienesta un pašvaldības speciālisti tika iztaujāti par viņu pieredzi ar iepriekšējo gadu absolventiem, par viņuprāt nepieciešamiem uzlabojumiem līdzšinējā apmācībā, un viņu kā darbā ņēmēju viedokli par ieviešamo izmaiņu aktualitāti. No darba devēju puses tiek uzsvērtā nepieciešamība vēl vairāk iekļaut praktiskās nodarbības, uzteikta Dārzkopības jomas iekļaušana atjaunotajā profesiju standartā (Lauksaimniecības PS 241) un secināts, ka pat neskatoties uz mazo pieredzi tieši praktiskajā lauksaimniecībā, uzņēmumu vadītāji ņem vērā jauniem speciālistiem mācīto un izmanto šīs viņu darbinieku zināšanas plānojot un organizējot darbus. No darba devēju puses tiek uzsvērts cik ļoti ir nepieciešams skolai būt paraugam, kā jāsaimnieko, lai viņi varētu pārņemt labo praksi.

Absolventus intervējot, galvenās tēmas jautājumiem bija par absolventu iegūto zināšanu, iemaņu praktisko pielietojumu tagadējā intervējamā darbībā, par viņuprāt uzlabojamo, un tika lūgts vērtēt plānotās izmaiņas studiju programmā, pamatojoties uz izmaiņām profesiju standartā. Kā no absolventu puses tika norādīts, lauksaimniecības tehnikas lietošanas zināšanas un agronomijas pamati ir noderējušas visvairāk. Bet vēl plašāka praktiskā apmācība vai kā minimums zināšanas par darbu ar specifiskiem lauksaimniecības agregātiem, tehniku, aprīkojumu, arī lieti noderētu. Klātienē apmācības varētu papildināt arī attālinātās, kā pandēmijas laikā, tomēr tā, lai vienā diena nesakrīt gan attālinātās, gan klātienē, pretējā gadījumā tam neesot jēgas. Teorētiskās apmācības, piemēram ekonomika, vairāk varētu notikt attālināti. Vairums aptaujāto dzīvoja vismaz 70-100km attālumā no skolas, attālinātās mācības viņuprāt nestu arī ekonomisko labumu, ietaupot transporta izmaksas. Tika atzīmēts, ka studiju kursi esot bijuši pārāk sadrumstaloti, un to apmācībā būtu vērts pieturēties pie principa, vienu pabeidzi, sāc citu, nevis atgriezies pie konkrēta priekšmeta mācīšanās turpināšanas pēc ilgāka

laika. Tiek uzteikta individuālā attieksme, katrs audzēknis tiek regulāri iztaujāts, par to kas viņu interesē visvairāk, un iespēju robežās šī informācija arī tiek sniegta. Tika uzdots jautājums par prakses vietām, un vairums intervējamo norāda, ka praksi izgājuši savās saimniecībās.

Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitātes aģentūra Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitātes Malnavas koledža deva iespēju ekspertam tikt ar studējošiem no 1. līdz 3. kursam klātienē un neklātienē plūsmās. Tika uzdoti jautājumi gan par esošās apmācības kvalitāti, mācībspēkiem, apmācību procesu, praksēm, dažādu situāciju risināšanu uzsvaru liekot studējošo domām par nepieciešamām izmaiņām, uzlabojumiem, kā arī labo, ko noteikti, ieviešot izmaiņas programmā, nevajadzētu zaudēt. No studējošo puses tiek uzsvērta attālināto mācību nepieciešamība teorētiskajos priekšmetos, praktiskās apmācības nepieciešamība jau pašā apmācības sākumā. Studenti norādīja, ka ir nepieciešamība mācīt vairāk par mūsdienu tendenci saimniekot ekoloģiskāk, bioloģisko saimniekošanas metodi. Kopumā studējošie par mācību procesu atsaucās ļoti pozitīvi.

Interviju laikā tiek demonstrēta elektroniskās mācību vides sistēmas Moodle lietošanas iespējas, atsevišķu studiju kursu piemēru demonstrējumi no mācībspēka un studenta kā lietotāja skatupunkta. Tika parādītas vairākas pieejas, ko mācībspēks var izmantot studiju kursu satura izvietojumam (lekciju teorētiskais materiāls, uzdevumi, papildus uzdevumi pieredzējušiem lietotājiem, vērtēšana, informācija, kas parāda vērtēšanas kritērijus), nodrošinājumam, tā variēšanas iespējām atšķirīgām studiju procesa situācijām.

Novērtēšanas vizītes laikā bija iespēja iepazīties ar kvalifikācijas darbiem, to novērtējumu, izvērtēt kvalifikācijas darbu recenzentu un darbu vadītāju kvalifikāciju, komentārus.

3.Plānoto izmaiņu analīze un ietekme uz studiju procesu un to kvalitāti, kā arī izmaiņu atbilstība normatīvo aktu prasībām

Eksperts uzskata, ka kopumā plānotās izmaiņas studiju programmā ir vērtējamas pozitīvi, tās noteikti ir pamatotas un nepieciešamas, uz kvalitāti vērstas un atbilst mūsdienu prasībām. To apliecina gan Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitātes Malnavas koledžas sniegtā informācija (Sākotnējais iesniegums, 1. pielikums. Pamatojums izmaiņām, kā arī pārējie pielikumi, un papildinājumi) un novērtēšanas vizītes interviju laikā gūtā informācija.

Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitātes Malnavas koledža ir unikāla ar to, ka tā ir vienīgā lauksaimniecības koledža Latvijā, tā ir veikusi lielu sagatavošanās darbu, lai pārveidotu, atjaunotu programmu atbilstoši jaunajam profesiju standartam (Lauksaimniecības PS 241). Paredzams, ka studiju procesa organizēšana kopumā būs laba, ņemot vērā Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitātes Malnavas koledžas pieredzi līdzšinējās programmas satura īstenošanā jau vairāk kā 10 gadu garumā. Studiju kursu saturs kopumā ir loģiskāks un praktiskāks, to atzīst izstrādes procesā iesaistītie mācībspēki. Šis atzinums saskan ar eksperta domām.

Pozitīvi vērtējamas izmaiņas prakšu kārtībā, palielinot prakses apjomu. Līdzšinējo divu prakšu ietvaros studējošie apguva agronomijas iemaņas, bet tagad būs viena papildus prakse ar mērķi

koncentrēti apgūt praktiskās lauksaimniecības uzņēmējdarbības iemaņas, dokumentu noformēšanā un darbu organizēšanā (Papildinformācija. 5. pielikums). Tas saskan ar visu iesaistīto pušu, novērtēšanas vizītes interviju laikā, pausto vēlmi - apmācības padarīt vēl praktiskākas. Tomēr negatīvi vērtējama tendence Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitātes Malnavas koledžai ļaut prakses iziet savās saimniecībās, jo eksperta prāt, tas neveicina studējošo izaugsmi, zināšanu pārnesei no citām saimniecībām un kopumā neveicinās kopējo nozares attīstību.

Novērtēšanas vizītes interviju laikā eksperts guva pārliecību, ka, neskatoties uz paustajām bažām par profesijas standarta izmaiņām, kas var radīt problēmas pietiekami kvalitatīvai zināšanu, prasmju un kompetenču apguvei, īpaši ņemot vērā studējošo tik dažādo sākuma zināšanu līmeni, Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitātes Malnavas koledžai ir atstrādātas metodes un pieeja, lai to spētu pilnvērtīgi veikt. To apliecina studējošo un absolventu paustais novērtēšanas vizītes laikā, par individuālo pieeju audzēkņu apmācībā un darba devēju līdzšinējā pieredze ar jauno speciālistu nodarbināšanu, bez ilgas praktiskās pieredzes atbildīgos amatos.

Vērtējot Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitātes Malnavas koledžas iesūtītos dokumentus, kā arī interviju laikā gūto informāciju eksperts guvis pārliecību ka studiju kursus: Agrārpolitika, Augsne un tās apstrāde, Augu aizsardzība un mēslošana, Lauksaimniecības dzīvnieku fizioloģija, labturība un veselība, Lauksaimniecības dzīvnieku audzēšana, ēdināšana un lopbarības sagatavošana, Lopkopības produkcijas ieguve, pirmapstrāde un uzglabāšana, Lauksaimniecības mehanizācija, Tirgzinību plānošana un noieta organizēšana, Grāmatvedība un investīcijas, Lauksaimnieciskās darbības analīze un plānošana kopumā ir veikta satura aktualizācija atbilstoši atjaunotajam profesiju standartam (Lauksaimniecības PS 241), tiktāl cik tas attiecas uz augkopību, lopkopību, uzņēmējdarbību, iekļaujot kompetences, kas nepieciešamas spējai "Piedalīties lauksaimniecības uzņēmuma darbības virziena noteikšanā".

Tomēr atjaunotais profesiju standarts (Lauksaimniecības PS 241) iekļauj arī kompetences, kas skar Dārzkopības jomu.

Izraksts no standarta:

*Organizēt augkopības un **dārzkopības** produkcijas ražošanu:*

*3.1.1.Plānot resursus augkopības, **dārzkopības** un lopbarības augu (turpmāk kultūraugi) sējumu un stādījumu ierīkošanai atbilstoši saimniekošanas mērķim.*

3.1.2.Organizēt kultūraugu mēslošanas un augu aizsardzības pasākumus atbilstoši saimniekošanas sistēmai.

3.1.3.Organizēt kultūraugu sējumu un stādījumu ierīkošanu, kopšanu, ražas novākšanu, uzglabāšanu un sagatavošanu realizācijai.

*3.1.4.Plānot tehnikas, agregātu, aprīkojumu un tehnoloģiju izmantošanu atbilstoši augkopības un **dārzkopības** produkcijas ražošanai.*

3.1.5.Organizēt lauku sagatavošanu kultūraugu audzēšanai un meliorācijas sistēmu novērtēšanu un uzturēšanu

Īsā cikla profesionālās augstākās izglītības studiju programmas "Uzņēmējdarbība lauksaimniecībā" salīdzinājums ar spēkā esošu profesijas standartu Lauksaimniecība PS 241

(Sākotnējais iesniegums, 3. pielikums.) apraksta kuras kompetences kuros studijuursos tiks apgūtas. Vērtējot pēc iesniegtās papildinformācijas aktualizēto studiju kursu saturu (Papildinformācija. 4. pielikums), kā arī interviju laikā studiju programmas direktorē, tās vietniece, un mācību spēku pausto eksperts secina, ka dārzkopības joma daļēji ir iekļauta izvēlesursos tādos kā: Augļkopība, Dārzenkopība, tomēr obligāto nozares mācību studiju kursu: Augkopība, Augsne un tās apstrāde, Augu aizsardzība un mēslošana, Lauksaimniecības mehanizācija, Tirgzinību plānošana un noieta organizēšana, saturā tā nav iekļauta. Apmācot studējošos par augsnes izmantošanas, apstrādes veidiem un augu aizsardzības metodēm kopumā, var netikt izcelti atsevišķi audzējamie kultūraugi, tomēr runājot, piemēram, par stādījumu ierīkošanu, ražas novākšanu, uzglabāšanu un sagatavošanu realizācijai studiju programmas saturā būtu jābūt iekļautai dārzkopības jomas (kopumā) specifikai, līdzīgi ir ar augu aizsardzību – fitosanitārā joma, karantīnas organismu ierobežošana.

Balstoties uz pieprasīto un saņemto papildinformāciju ar Akadēmiskās informācijas centra 11.08.2023. izsūtīto vēstuli Nr.1.11/74 par iegādāto mācību literatūru un pieejām mācību nolūkos izmantojamām datubāzēm, eksperts gūst pārliecību par pietiekamu literatūru mācību nodrošināšanai arī studiju programmas atjaunotā satura ietvaros. Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitātes Malnavas koledžas bibliotēkas abonētajai datu bāzei EBSCO kopš abonēšanas sākuma 2022.gada aprīlī bijušas 243 piekļuves, lejuplādes (t.sk. atvērtie pilnie teksti) - 102. Lektori un studenti sākuši izmantot Gētes institūta piedāvāto brīvpieejas (Open Acces) saturu Vācijas zinātnisko bibliotēku kopējā sarakstā ((GVI) : grāmatas, zinātniskās publikācijas, disertācijas, laikrakstu un žurnālu raksti vācu un angļu valodā.

Balstoties uz novērtēšanas vizītes laikā aplūkoto materiāli tehnisko bāzi, tās papildinājumiem (Siltumnīca, precīzās sējas aprīkojums, uct) kopš pēdējās akreditācijas 2022. gada novembrī, eksperts secina, ka materiāltehniskā bāze ir atbilstoša un pietiekama atjaunotās studiju programmas īstenošanai.

Vērtējot kvalifikācijas darbus, redzams, ka kopumā ir ievērots princips recenzentu piemērlēt līdzīgā jomā strādājošu, tomēr dažiem darbiem recenzents ir no diametrāli pretējas jomas, piemērs, darbam par stādaudzētavas darbības izvērtēšanu recenzents ir no lopkopības sfēras, kas noteikti neveicina recenzenta padziļinātu tēmas sapratni. Darbu vadītāji 2022. gadā parādās Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitātes Malnavas koledžas mācībaspēki, kas nav labā prakse. Kaut tas atvieglo Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitātes Malnavas koledžas apmācību procesa organizēšanu, tomēr samazina iespēju iegūt neatkarīgākus rezultātus, stimulēt kvalitātes celšanu. Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitātes Malnavas koledža sagatavo studiju programmu, organizē apmācību procesu, izstrādā eksāmenu saturu, nozīmē pati savus pasniedzējus arī vērtēšanas posmos (Papildinformācija. 7. pielikums), rezultāts noteikti nav neatkarīgs, objektīvs, kvalitatīvs, salīdzināms.

Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitātes aģentūras Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitātes Malnavas koledžas 28.04.2023. Nr.1.11/37 iesniegums par studiju virziena “Lauksaimniecība, mežsaimniecība, zivsaimniecība un pārtikas higiēna” studiju programmas “Uzņēmējdarbība lauksaimniecībā” ir pamatots, balstoties uz izmaiņām aktualizētajā

2023.gada 8. februāra Profesijas standartā, Lauksaimniecībā, PS 241. Iesniegumam pievienoti 7 pielikumi, pēc papildinformācijas pieprasīšanas (vēstule Nr.2023/4.1-13, kas balstīta uz Akadēmiskās informācijas centra 05.07.2023. izsūtīto vēstuli par papildinformācijas pieprasīšanu un eksperta papildinformācijas pieprasījums, Akadēmiskās informācijas centra 11.08.2023. izsūtīto vēstuli Nr.1.11/74 par iegādāto mācību literatūru un pieejām mācību nolūkos izmantojamām datubāzēm) saņemti vēl 11 pielikumi.

Īsā cikla profesionālās augstākās izglītības studiju programma tiek īstenota pilna laika klātienē - 2 gadi, nepilna laika neklātienē - 2 gadi, ar iepriekš iegūtu vidējo izglītību, 80 kredītpunktu apjomā.

Kā tiek norādīts (Papildinformācija. 2. pielikums) īsā cikla profesionālās augstākās izglītības studiju programmas "Uzņēmējdarbība lauksaimniecībā" apliecinājumā par atbilstību valsts izglītības standartam studiju kursu kopējais apjoms ir 84 kredītpunkti (56KP), 70 % no studiju programmas kopējā apjoma veido studiju kursi vispārīgo zināšanu iegūšanai – 30 kredītpunkti (20KP), nozares studiju kursi – 54 kredītpunkti (36KP) 2.prakse – 24 kredītpunkti (16KP). Kvalifikācijas darbs – 12 kredītpunkti (8KP), kas ir 10 % no studiju programmas kopējā apjoma. Tas atbilst MK noteikumu nr. 305 "Noteikumi par valsts profesionālās augstākās izglītības standartu" prasībām.

Studiju programmas aprakstā mērķis, uzdevumi un studiju rezultāti ir salāgoti (Sākotnējais iesniegums. 5. pielikums. Papildinformācija. 4. pielikums), iesniegtās informācijas skaidrojums un pamatojums par izmaiņām (Papildinformācija 8. pielikums) veidoti loģiski un strukturēti.

Studiju kursu kartējums pret programmas rezultātiem ir atbilstošs (Sākotnējais iesniegums, 6. pielikums.)

Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitātes Malnavas koledžas 28.04.2023. Nr.1.11/37 iesniegums par studiju virziena "Lauksaimniecība, mežsaimniecība, zivsaimniecība un pārtikas higiēna" studiju programmas "Uzņēmējdarbība lauksaimniecībā" izmaiņām un tā pielikumi, iesūtītā papildinformācija ir sagatavota atbilstoši normatīvo aktu prasībām.

4.Secinājumi

Kopumā novērtēšanas vizīte un iesniegto dokumentu kvalitāte ekspertu pārliecina par gaidāmo izmaiņu pozitīvo ietekmi uz Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitātes Malnavas koledžas un studiju programmas attīstību un apmācību kvalitātes uzlabošanu. Izmaiņas pamatotas gan intervijās, gan ar iesniegtajiem dokumentiem. Tomēr ir uzlabojumi, kas nepieciešami. Tie galvenokārt skar obligāto studiju kursu Augkopība, Augsne un tās apstrāde, Augu aizsardzība un mēslošana, Lauksaimniecības mehanizācija, Tirgzinību plānošana saturu, tajos ir papildus jāiekļauj profesiju standartā aptvertā dārzkopības joma. Nav labā prakse kvalifikācijas darbu vadītājiem nozīmēt savus mācītspēkus, nozīmēt recenzentus, kuri nav saistīti ar darbā aptvertām jomām, un prakses iziet savās saimniecībās, rekomendēju veikt organizatoriskas izmaiņas.

Stiprās puses:

- 1.Unikāla studiju programma, kas balstīta uz ievērojamām iestrādēm vairāk kā 10 gadu garumā.
- 2.Prakšu sadalījuma izmaiņas.

Vājās puses:

1. Mācību prakses audzēkņi nereti iziet savās saimniecībās.
2. Obligāto studiju kursu saturā nav iekļautas kompetences no atjaunotā profesiju standarta, kas aptver dārzkopības jomu.
3. Kvalifikācijas darbu vadītāji ir koledžas mācībspēki, kas iesaistīti studiju programmas apmācību procesa organizēšanā un studējošo apmācībā.
4. Kvalifikācijas darbu recenzenti nereti nav darbā aplūkotās jomas pārstāvji.

5. Rekomendācijas

Eksperts iesaka apstiprināt plānotās izmaiņas, ar nosacījumu, ka tiks nodrošināta obligāto studiju kursu atbilstība profesiju standartā aptvertām dārzkopības jomas kompetencēm:

- studiju programmas saturā
- kvalifikācijas nosaukumā “Lauksaimniecības speciālists”

Eksperts iesaka līdz studiju kvalitātes komisijas sēdei:

1. Līdz studiju kvalitātes komisijas sēdei, ieskaitot, veikt atzinumā norādīto trūkumu novēršanu par studiju programmas atbilstību profesiju standartā aptvertajām dārzkopības jomas kompetencēm.

Eksperts iesaka līdz studiju virziena novērtēšanai:

1. Veikt izmaiņas, papildinājumus Kvalifikācijas darba izstrādes kārtībā (Papildinformācija. 7. pielikums), recenzenta nozīmēšanas kārtībā, nodrošinot, ka tas ir kvalifikācijas darba aptvertās jomas pārstāvis.
2. Nodrošināt, ka par darbu vadītājiem kļūst ne tikai Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitātes Malnavas koledžas mācībspēki, kas iesaistīti studiju programmas apmācību procesa nodrošināšanā.
3. Veikt izmaiņas prakses organizēšanas kārtībā, nodrošinot un mudinot studējošajiem praksi iziet citās saimniecībās.